Муниципальное казенное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа №1» с.п. Аргудан
Лескенского муниципального района
Кабардино-Балкарской Республики

Рассмотрена на заседании ШМО учителей начальных классов _________ Л.Х. Тхакахова Протокол №__1___ от "27" августа 2021г.	Согласована Заместитель директора по УВР __________ Р.М. Машукова "28"августа 2021г.	Утверждаю Директор МКОУ "СОШ №1" с.п. Аргудан _________ М.Х. Халишхова Приказ №230 от "30" августа 2021г.

Подписано цифровой подписью: Халишхова Марита Хажисмеловна
DN: cn=Халишхова Марита Хажисмеловна, o=МКОУ "СОШ №1" с.п.Аргудан, ou, email=lesken01@mail.ru, c=RU
Дата: 2021.08.30 09:25:05 +03'00'

Рабочая программа

Родный язык и литературное чтение на родном языке
(образовательная область)

Литературное чтение на родном языке (кабардино-черкесском)
(наименование учебного предмета, курса)

_Начальное общее образование__
(уровень образования)

______ 2021-2025 годы___
(срок реализации программы)

2021 г.

I. Зыубзыху тхыгъэ

«Анэдэлъхубзэ» предметымк1э рабочэ программэр зэхэлъхьащ е 1- нэ классым щ1эс еджак1уэхэм папщ1э. Программэр зэхэгъэуващ :

- 1 класс - Гугъуэт Лол и программэм ипкъ итк1э,
- 2 класс - «Анэдэлъхубзэ» 2 класс. Ержыб Аслъэн Налшык , « Эльбрус», 2019 гъэ.;
- 3 класс - «Анэдэлъхубзэ» 3 класс, Сонэ Абдулчэрим, Дол Хъусен, Налшык «Эльбрус»,2018 гъэ;
- 4 класс - Анэдэлъхубзэ, 4 класс, Гугъуэт Лол, Гугъуэт Елизаветэ Налшык «Эльбрус», 2019гъэ ик1и хуок1уэ КъБР-м и щ1эныгъэ 1уэхухэмк1э и министерствэм къищта программэмк1э мы къэк1уэну нормативнэ тхылъхэр и лъабжьэу:

1. Федеральный Закон «Об образовании в Российской Федерации» (от 29.12.№273-ФЗ).
2. Приказ Министерств образования и науки РФ «Об утверждении и введении в действие ФГОС НОО» от 6 декабря 2009 г. №373 (с изменениями и дополнениями).
3. Приказ Министерств образования и науки РФ «Об утверждении порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам начального общего, основного общего и среднего общего образования» от 30 августа 2013 года №1015.
4. Приказ Министерства просвещения РФ «Об утверждении федерального перечня учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования» от 28 декабря 2018 г. №345.

Ящ1эн хуейхэр:

Я анэдэлъхубзэр тыншу, шэрыуэу ягъэбзэрэбзэфу егъэсэным хущ1экъун; бзэм хуащ1 пщ1эр нэхъ лъагэ щ1ынымк1э адыгэ лъэпкъым къадек1уэк1 жьак1уэу псалъэнымк1э, тхылъымрэ текст щхьэхуэхэмрэ елэжьынымк1э есэныгъэр егъэгъуэтын; къэ1уэтэныгъэ зэпхамк1э я1э зэф1эк1хэм зегъэужьын;тэмэму, гъэхуауэ къеджэнымк1э я1э хъуа есэныгъэхэр хэгъэхъуэн; сурэтым къыщыгъэлъэгъуам жьэры1уатэуи тхыгъэк1и тепсэлъыхьыфын; къызэджам зытепсэлъыхьыр и зэк1элъык1уэк1эр къызэтенэжу ягъэбелджылын; къызэджа тхыгъэм езыхэм план къызэрыгуэк1 зэхалъхьэфыну.

Яхузэф1эк1ыпхъэхэр:

Еджэныгъэм тэмэму хущытын, и къэухьым зегъэужьыным иужь итын, щ1эуэ зыгуэр къищ1эну хуеин, и1э щ1эныгъэм хигъэхъуэн. Щ1эныгъэ и1эным, щ1эуэ зыгуэр къищ1эным хущ1экъуныр , мурадыр къыгуро1уэ, къоджэ, йода1уэ, зыхуеинухэр щ1эныгъэр 1уэхухэмк1э къыгуро1уэ, езыр-езыру зыхуеинухэр тхылъым, тетрадым кърех. Хуиту псалъэмакъым хыбошэ, псоми бгъэдыхьэк1э щхьэхуэ къахуегъуэт , упщ1эхэр ет, адрейхэм йода1уэ, упщ1эхэм жэуап ирет; езым и еплъык1э и1эжщ, яф1эщ ещ1ыф.

Учебнэ планымк1э «Анэдэлъхубзэ» предметыр яджыным папщ1э хухахащ:

- 1 класс - сыхьэт бжыгъэу 66, тхьэмахуэм – сыхьэтит1 хуэзэу;
- 2 класс - сыхьэт бжыгъэу 68, тхьэмахуэм – сыхьэти 2 хуэзэу.
- 3 класс - сыхьэт бжыгъэу 68, тхьэмахуэм – сыхьэти 2 хуэзэу.
- 4 класс - сыхьэт бжыгъэу 34 ,тхьэмахуэм – зы сыхьэт хуэзэу.

II. Еджак1уэхэм анэдэлъхубзэмк1э ящ1эн хуейхэмрэ яхузэф1эк1ыпхъэхэмрэ

Ящ1эн хуейхэр:

Определенэ ирамыту бзэм щызэхац1ыхук1ыфу щытыпхъэ: псалъэуха, псалъэ, пычыгъуэ, пычыгъуэм и къэхъук1э, бзэм и макъзешэ, хьэрф, 1эрытх, зэрыб, хьэрфышхуэ, хьэрф ц1ык1у. Абыхэм я ц1э ип1уэмэ: зищ1ысыр кьагъэлъэгъуэфын, еджэныгъэм хэту щрихьэл1эмэ езыхэми абыхэм я ц1э кърa1уэфын. Псалъэхэм къыщеджэк1э ударенэр тэмэму трагъэувэфын.

Яхузэф1эк1ыпхъэхэр:

Азбукэм ит тхыгъэхэм (е зи гугъуагък1э абыхэм хуэдэ нэгъуэщ1 гуэрхэм) уакъыхуеджэмэ, а зэхахыр псалъэухаурэ зэхаубзыхук1ыфын.

Азбукэм ит тхыгъэхэм узыщрихьэл1э хьэрф псоми къеджэфын ик1и тратхык1ыфын, нагъыщэхэр къагъэсэбэпынри хыхьэу. Гъэ еджэгъуэм и к1эм псалъэ 15-20 зы дакъикъэм еджак1уэхэр къеджэфын хуейщ. Усэу 5-6 гук1э жа1эфу щытын хуейщ (усэхэр мыин дыдэу щытын хуейщ).

Ет1уанэ гъэ еджэгъуэм адыгэ литературэр щыджыным и къалэн нэхъыщхъэу щытын хуейщ: еджак1уэхэм я жьэры1уатэбзэмрэ тхыбзэмрэ нэхъри егъэф1эк1уэныр, литературэмрэ теориемрэ теухуауэ абыхэм щ1эныгъэ етыныр, моральнэ-этическэ, нравственнэ, художественно-эстетическэ гъэсэныгъэ егъэгъуэтыныр, абыхэм хуэдэ къабзэу, литературно-художественнэ тхыгъэхэм езыр-езыру къеджэфу ик1и зэпкърахыфу егъэсэныр, нэгъуэщ1 1уэхугъуэхэри Мы классхэм тхак1уэхэм я литературнэ лэжьыгъэхэр зэрыщаджым къыдэк1уэу, дэтхэнэ тхак1уэми усак1уэми и гъащ1эмрэ и литературнэ лэжьыгъэмрэ щыгъуазэ щащ1. Тхак1уэхэм я тхыгъэу программэм къыщыгъэлъэгъуахэр мыгъэк1эщ1ауэ яджыпхъэщ.

Ещанэ гъэ еджэгъуэм анэдэлъхубзэр егъэджыным къыгуэхып1э имы1эу епхащ обществознанием, Къэбэрдей - Балъкъэр республикэм и тхыдэм, изо-м урыс литературэм, адыгэбзэ урокхэм. Абыхэм еджак1уэхэр псом хуэмыдэу хуагъасэ я хэкур ф1ыуэ ялъагъуным, абы и къыщхьэщыжак1уэу зэрыщытын хуейм. Щагъэгъуазэ зэман блэк1ам, нобэрей зэманым, л1эщ1ыгъуэ зэмыл1эужьыгъуэхэм. А зэманхэм ди лъэпкъым и къек1уэк1ык1ам, лъэпкъым и гъащ1эм къыщыхъуа 1уэхугъуэ зэхуэмыдэхэм, а псори литературэ урокхэм образнэу пыщ1а зэрыхъуахэм есэнымк1э.

Урыс литературэр адыгэ литературэ урокхэм сэбэпышхуэ мэхъу литературэм и теориехэр щаджынымк1э, художественнэ изобразительнэ 1эмалхэр зэгъэщ1энымк1э, художественнэ образ тхак1уэм къагъэщ1хэр зэрагъэщ1энымк1э, щапхъэ гъащ1эм къыщагъуэтынымк1э, ф1ымрэ 1еймрэ зэхагъэк1ынымк1э.

Адыгэбзэ урокымрэ литературэмрэ къыгуэхып1э имы1эу зэпхащ бзэм щадж разделхэр литературэ урокым щегъэбыдыл1а щохъу. Псалъэм папщ1э, лексикэ 1ыхьэр щаджк1э псалъэщ1э къыхыхьэным, жьы хъуа псалъэхэр хэк1ыным и щхьэусыгъуэр литературэми тхыдэми щагъуэтынущ.

Нэгъуэщ1 предметым адыгэ литературэр пыщ1эным мыхьэнэшхуэ и1эщ дэтхэнэ зы еджак1уэм дежк1и, сыту жып1эмэ я зэхэщ1ык1ыр нэхъ ирегъэф1ак1уэ, зи гугъу пщ1ы 1уэхугъуэр нэхъ гуры1уэгъуэ, гурыхь нэхъ ящохъу.

Епл1анэ гъэ еджэгъуэм нэхъыщхьэ дыдэу къигъэувыр бзэм зебгъэужьынырщ. Къеджэныгъэ урокхэм ц1ык1ухэм я гупсысэм зиужьынымк1э, есэныгъэ ягъуэтынымк1э сэбэпышхуэщ анэдэлъхубзэр. Ахэр еджэным дегъэхьэхыным, нэхъыбэ зэрагъэщ1эным хуэпэбгъэн щхьэк1э 1эмал зэмыл1эужьыгъуэхэр къэгъэсэбэпын: (джэгук1эхэр, творческэ лэжьыгъэхэр, тхыгъэм зэпадзыжу къеджэн; тхыгъэм хэт ц1ыхум ип1э иту гъэпсэлъэн.

III. Программэм и зэхэлъыкIэр.

1 КЛАСС .

Азбукэм и пэ къихуэ лъэхъэнэ – сыхь.4

Азбукэмк1э еджэн щ1адзэ. Псалъэмакъ. Псалъэ. Пычыгъуэмк1э гуры1уэгъуэ. Ударенэмк1э гуры1уэгъуэ. Макъзешэмрэ макъ дэк1уашэмрэ зищ1ысыр.

Мы лъэхьэнэм къриубыдэу ц1ык1ухэр щыгъуазэ ящ1 бзэ псалъэухаурэ зэрызэхэтыр, псалъэухар псалъэурэ зэрызэхэтыр, псалъэр пычыгъуэурэ зэрызэхэтыжым. Макъзешэхэмрэ макъ дэк1уашэхэмрэ зэхагъэк1ыфу ирагъасэ. Псалъэхэм 1ударенэр трагъэувэфу ирагъасэ.

Азбукэ лъэхьэнэ – сыхь.51

Азбукэ лъэхьэнэм ц1ык1ухэр щыгъуазэ ящ1 адыгэбзэм и макъхэмрэ ахэр къызрагъэлъагъуэ хьэрфхэмрэ.

Макъ а, хьэрфхэу А,а; у, У,у; макъ дэк1уашэ у; макъ м, хьэрф М,м; -э, э; -н, Н,н; -р, Р,р; -ж, Ж,ж; -ш, Ш,ш; -ы, Ы,ы; -и, И,и; хьэрф и-к1э макъит1 (иы) къыщагъэлъагъуэр; макъ щ, хьэрф Щ,щ; -с, С,с; -л, Л,л; -д, Д,д; -т, Т,т; -х, Х,х; -ху, Ху,ху; -б, Б,б; -п, П,п; -о, О,о; хьэрф е-м макъзешэ е къыщигъэлъагъуэр; хьэрф е-хэр; макъ хь, хьэрф хь; -г, Г,г; -гу, ГУ,гу; -1, 1; -1у, 1У,1у; -к, К,к; -ку, Ку,ку; -жь, Жь,жь; -в, В,в; -ф, Ф,ф; -й, Й,й; -дж, Дж,дж; -дз, Дз,дз; -я, Я,я; -лъ, Лъ,лъ; -къ, Къ, къ; -къу, Къу, къу; - гъ, Гъ,гъ; - гъу, Гъу,гъу; -хъ, Хъ,хъ; -хъу, Хъу,хъу; - к1, К1, к1; -к1у, К1у, к1у; -щ1, Щ1,щ1; -ф1, Ф1,ф1; -п1, П1,п1; -ц, Ц,ц; -ц1, Ц1,ц1; -т1, Т1,т1; -л1, Л1,л1; -ч, Ч,ч; -кхъ, Кхъ,кхъ; -кхъу, Кхъу,кхъу; -ю, Ю,ю; -ё, Ё,ё; дамыгъэ ь-р; хьэрф ъ; макъ э, хьэрф э.

Азбукэ нэужьым-сыхь.11

Азбукэ нэужьым ц1ык1ухэм зэрагъэщ1а хьэрфхэр хэту псалъэхэм, псалъэухахэм, текст к1эщ1 ц1ык1ухэм къоджэ.

Зэманыр къызэрабжыр. Къуалэбзухэр. Гущ1эгъу. Жыгыу1у. Пц1ащхъуэ. Адыгэш. Ди къафэхэр. Псалъэжьхэр. Къуажэхьхэр. Узыншэу, гуэщ1аф1эу. Адыгэ алфавитыр. Яджахэр къэпщытэжын.

2 КЛАСС.

Си Хэку (сыхь.2)

«Си щ1ыналъэ»Къагъырмэс Борис. «Нанэ и псэ, дадэ и бзэ» Нало Заур.Адыгэбзэм хуэщ1ын хуеё пщ1эр усэм къызэрыхэщыр.

Адыгэ 1уэры1уатэ (сыхь. 10)

Къуажэхьхэр (1 сыхь.)- Къуажэхь джэгук1эр, езы псалъэр къыщ1ежьар, къыщагъэсэбэп хабзэ псалъэ зэдзахэр. Къуажэхь нэхъ дахэу, къэщ1эгъуейуэ еджак1уэхэм ящ1эхэр. А 1уэры1уатэ л1эужьыгъуэм сабийм и зэхэщ1ык1ым зиужьынымк1э мыхьэнэуэ и1эр.
Къуажэхьк1э зэпеуэ егъэк1уэк1ын.

Псалъэжьхэр (сыхь. 1). Псалъэжьхэр я закъуэ дыдэу бзэм зэрыхэмытыр, ат1э нэхъыбэм ахэр псалъэм къызэрыдэк1уэр. Апхуэдэхэр къызэрыгуэк1 псалъэхэм елъытауэ нэхъ шэрыуэу, гупсысэ куу ящ1элъу, зэгъэк1ук1э дахэ я1эрэ псэр яхьэхуу, гум иубыдэгъуаф1эу зэрыщытыр. Псалъэжьхэм я тематикэм гьащ1эм и лъэныкъуэ псори кьызэрызэщ1иубыдэр. Хъыбар гьэщ1эгьуэн зи1э псалъэжьхэр. А хъыбархэр 1уэры1уатэм и пкъыгъуэ щхьэхуэу зэрыщытыр.

Нэщэнэхэр (1 сыхь.) Нэщэнэхэри къуажэхьхэм, адыгэ псалъэжьхэм хуэдэу, ди 1уэоы1уатэм щыщщ. Нэщэнэхэр адыгэхэм ижь-ижьыж лъандэрэ гу зылъата 1уэхугъуэхэм къыхэк1ащ. Ахэр епхащ къэхъуну-къэщ1энум. Нэщэнэхэм уи зэхэщ1ык1ым зрагъэужь, гъащ1эм нэхъыф1у щыгъуазэ уащ1.

Псынщ1эрыпсалъэхэр (1 сыхь.). Псынщ1эрыпсалъэу еджак1уэхэр зыщыгъуазэр, ахэр къызэра1уэтэфыр ик1и абыхэм зэштегъэу мыхьэнэ нэхъ имы1эу зэ еплъыгъуэк1э къызэрыпщыхьур. Анэдэлъхубзэр ф1ыуэ пщ1энымк1э, ар бгьэбзэрэбзэфу ущытынымк1э мы 1уэры1уатэ л1эужьыгъуэм мыхьэнэуэ и1эр.
Псынщ1эрыпсалъэк1э зэпеуэ егьэк1уэк1ын.

«Зы зимы1эм выжьит1 и1эт»(1 сыхь.). Псысэр 1уэры1уатэм и зы пкъыгъуэщ. Псысэхэм 1уэхугъуэ гъэщ1эгъуэнхэр къыщагъэлъагъуэ хабзэщ, ахэр гурыхьщ ик1и абыхэм удэзыхьэх къару ябгъэдэлъщ. Псысэхэм хыболъагъуэ ц1ыху гъащ1эр, ц1ыхубэм и хъуэпсап1эр, и 1уэхущ1афэ нэхъыщхьэхэр.

«Гуэдз хьэдзэ» Къэрмокъуэ Хьэмид (1 сыхь.) Губзыгъагъэр делагъэм е мыхъумыщ1агъэм пэщ1эувэу зэрыщытым теухуауэ я зэхэщ1ык1ым зегъэужьын, къагуры1уэм зегъэубгъун я бзэм зегъэужьын, псалъэ бжыгъэу ящ1эм хэгъэхъуэн.

«Чэнджэщ» Къэрмокъуэ Хьэмид (1 сыхь.) Губзыгъагъэмрэ чэнджэщыф1ымрэ яхуэфащэ щытык1эр. Псысэм 1упщ1у къыхощ пц1ыр уи ф1эщ умыщ1ыныр.

«Тхьэрыкъуэмрэ хъумп1эц1эджымрэ» (1 сыхь.) Ф1ы пщ1эным и мыхьэнэр. Псалъэу къагуры1уэм хэгъэхъуэн. Сабийхэм ябзэм зегъэужьын.

«Бажэмрэ Уашхэмрэ» (1 сыхь.) Пэжым и мыхьэнэр. Псысэ щытык1э зи1э тхыгъэм елэжьын, дэ1эпыкъуэгъу хъун.

Яджар къэпщытэжын(1 сыхь.) 1уэры1уатэм щыщу яджар къэпщытэжын.
Ди ныбжьэгъуф1 псэущхьэхэр (сыхь.8)
1ыхьэм щызэпкърыхащ унэ псэущхьэхэмрэ псэущхьэ 1элхэмрэ ятеухуа усэхэр, рассказхэр, псысэхэр. Абыхэм къыхощ ц1ыхухэмрэ псэущхьэмрэ я зэхущытык1эр, псэущхьэхэм я гъащ1эр.
«Си бажэ» Абыт1э В., «Хьэмрэ мыщэмрэ» Къэрмокъуэ Хь. Къуалэбзу пшыналъэ Жаным Б., «Джэджьейм и 1эмалыр», «Гуэгушхэм загъэгусащ» Гъубжокъуэ Л., «К1ущэ» Шорэ Хь., « Лъапэху» К1уант1э 1.
Бжьыхьэ (сыхь.6)
Мы тхыгъэм щызэпкърыхащ бжьыхьэм и зэман зэмыл1эужьыгъуэхэм теухуа тхыгъэхэр, псэущхьэхэм я гъащ1эр,бжьыхьэ лэжьыгъэхэр къызыхэщ тхыгъэхэр. «Бжьыхьэ» тхыгъэр. « Кхъужьей» Къагъырмэс Б., «Мы1эрысэ» Щомахуэ А., Къардэн Бубэ ейуэ « Бжьыхьэр бейщ», «Зыплъыхьак1уэ». Яджахэр къэпщытэжын.
Къуажэмрэ къалэмрэ (сыхь.5)
1ыхьэм щызэпкърыхащ ц1ыхухэм мы щ1ып1эхэм ща1э гъащ1эмрэ псэук1эмрэ къызыхэщ тхыгъэхэр: усэхэр,рассказхэр, хъыбархэр. «Шэрэдж псыхъуэм» Гъубжокъуэ Л., «1ущ ц1ык1у», «Пщэдджыжьыр къуажэм» Гъубж М., «Гъунэгъу дадэ» Шорэ Хь.
Дапщэщи щапхъэу щыт (сыхь.4)
1ыхьэм щызэпкърыхащ ц1ыхухэм я зэхущытык1эр, ц1ыхугъэ лъагэм, хьэл-щэн дахэм, зэныбжьэгъуныгъэ пэжым теухуа тхыгъэхэр. Ахэр « «Ныбжьэгъу пэж» Къардэн Б., « Сыту уеджэну?» Нало З., «Си 1уэху хэлъкъым» Щомахуэ А.)
Щ1ымахуэ (сыхь.10)
1ыхьэм щызэпкърыхащ щ1ымахуэм балигъхэмрэ сабийхэмрэ я гъащ1эр, я лэжьыгъэр, я 1уэхущ1афэхэр къызыхэщ тхыгъэхэр. Щ1ымахуэм губгъуэм, мэзым, псыежэххэм я1э хъуа щытык1эхэр.
Лэжьыгъэр гуф1эгъуэщ (сыхь.6)
1эщ1агъэ зэмыл1эужьыгъуэхэм, лэжьыгъэ щхьэхуэхэм, ц1ыхубэм и сэбэпынагъ зыхэлъ 1уэху блэжьыныр гуф1эгъуэу зэрыщытым, ар зэрынасыпым, гуащ1эдэк1ым ц1ыху гъащ1эм щи1э мыхьэнэр къыщыгъэлъэгъуа усэхэмрэ рассказхэмрэ щызэпкърыхащ мы 1ыхьэм.
Дунейпсо ц1ыхубз махуэшхуэр (сыхь.5)
Ц1ыхубзхэм гулъытэ нэсрэ пщ1э лейрэ хуэщ1ын зэрыхуейр, абыхэм унагъуэми лэжьыгъэми щагъэзащ1э 1уэхугъуэхэр къыщыгъэлъэгъуа усэхэмрэ рассказхэмрэ щызэпкърыхащ мы 1ыхьэм.
Гъатхэ (сыхь.6) Гъатхэм псэущхьэм я гъащ1эр зыхуэдэр, къэк1ыгъэхэм я щытык1эр; ц1ыхухэм я гъатхэ лэжьыгъэм, я 1уэхущ1афэ щхьэхуэхэм теухуащ. Къардэн Бубэ «Гъатхэ зэманыр», «Гъатхэр къихьащ», «Гъэрэ щ1ырэ»
1ут1ыж Б.,»Къэхутак1уэ ц1ык1у» Хьэнфэн А.
Гъэмахуэ (сыхь.6)
Дунейм и щ1эрэщ1эгъуэм, дахэгъуэм теухуащ.
« Лэгъупыкъу» Къ.Борис, «Жыгхэр мэ1ущащэ» К1эщт М., «Си лъахэ» Нэгумэ У., «Къуажэ бжьа1уэм» Гъубжокъуэ Л.

3 КЛАСС.

Си Хэку (сыхь.2)

Литературэр гьуазджэм и зы пкъыгъуэу, жылагъуэмрэ ц1ыху щхьэ закъуэмрэ зыхэпсэук1 дунейр кьигъэлъагъуэу зэрыщытыр. Адрейхэм къащхьэщык1ыу абы гьащ1эм и лъэныкъуэ зэхуэмыдэхэр – блэк1ар, ек1уэк1ыр, къэк1уэнур - художественнэ образк1э ди пащхьэ къызэрырилъхьэр. Предмет щхьэхуэу ар еджап1эм зэрыщаджыр, абы и мыхьэнэр. Еджак1уэхэм я гупсысэм, зэхэщ1ык1ым зиужьын, гьэсэныгъэ ек1у ягъуэтын, псэлъэк1э тэмэм ящ1эн, дахагьэр зищ1ысыр къагуры1уэн, ф1ымрэ 1еймрэ зэхагьэк1ыф хъун папщ1э, литературэм игьэзащ1э къалэнхэр.

Къагъырмэс Борис. «Сабий уэрэд», «Ди щ1ыналъэр». Адыгэбзэм хуэщ1ын хуей пщ1эр усэм къызэрыхэщыр.

Адыгэ 1уэры1уатэ (сыхь. 6)

Къуажэхьхэ. Къуажэхь джэгук1эр, езы псалъэр къыщ1ежьар, къыщагъэсэбэп хабзэ псалъэ зэдзахэр. Къуажэхь нэхъ дахэу, къэщ1эгъуейуэ еджак1уэхэм ящ1эхэр. А 1уэры1уатэ л1эужьыгъуэм сабийм и зэхэщ1ык1ым зиужьынымк1э мыхьэнэуэ и1эр.

Къуажэхьк1э зэпеуэ егъэк1уэк1ын.

Псалъэжьхэр. Псалъэжьхэр я закъуэ дыдэу бзэм зэрыхэмытыр, ат1э нэхъыбэм ахэр псалъэм къызэрыдэк1уэр. Апхуэдэхэр къызэрыгуэк1 псалъэхэм елъытауэ нэхъ шэрыуэу, гупсысэ куу ящ1элъу, зэгъэк1ук1э дахэ я1эрэ псэр яхьэхуу, гум иубыдэгъуаф1эу зэрыщытыр. Псалъэжьхэм я тематикэм гъащ1эм и лъэныкъуэ псори кьызэрызэщ1иубыдэр.

Хъыбар гьэщ1эгьуэн зи1э псалъэжьхэр. А хъыбархэр 1уэры1уатэм и пкъыгьуэ щхьэхуэу зэрыщытыр.

Нэщэнэхэр. Нэщэнэхэри къуажэхьхэм, адыгэ псалъэжьхэм хуэдэу, ди 1уэоы1уатэм щыщщ. Нэщэнэхэр адыгэхэм ижь-ижьыж лъандэрэ гу зылъата 1уэхугъуэхэм къыхэк1ащ. Ахэр епхащ къэхъуну-къэщ1энум. Нэщэнэхэм уи зэхэщ1ык1ым зрагъэужь, гъащ1эм нэхъыф1у щыгъуазэ уащ1.

Псынщ1эрыпсалъэхэр. Псынщ1эрыпсалъэу еджак1уэхэр зыщыгъуазэр, ахэр къызэра1уэтэфыр ик1и абыхэм зэштегьэу мыхьэнэ нэхъ имы1эу зэ еплъыгьуэк1э къызэрыпщыхьур. Анэдэлъхубзэр ф1ыуэ пщ1энымк1э, ар бгьэбзэрэбзэфу ущытынымк1э мы 1уэры1уатэ л1эужьыгъуэм мыхьэнэуэ и1эр.

Псынщ1эрыпсалъэк1э зэпеуэ егьэк1уэк1ын.

«Насып»(1 сыхь.).

Таурыхъыр 1уэры1уатэм и зы пкъыгъуэщ. Таурыхъхэм 1уэхугъуэ гъэщ1эгъуэнхэр къыщагъэлъагъуэ хабзэщ, ахэр гурыхьщ ик1и абыхэм удэзыхьэх къару ябгъэдэлъщ. Туарыхъхэм хыболъагъуэ ц1ыху гъащ1эр, ц1ыхубэм и хъуэпсап1эр, и 1уэхущ1афэ нэхъыщхьэхэр.

«Шыкъумц1ий» (1 сыхь.).

Псысэхэр 1уэры1уатэм и зы пкъыгъуэщ. Псысэм хэлъ гупсысэ нэхъыщхьэр къащ1э. Гулъытэ, гууз-лыуз зыхэлъ ц1ыхуу, 1эмалшыуэ, акъылыф1эу егъасэ.

«Бажэ пшынэ» К1ыщокъуэ Алим (сыхь.2)

Зэджэ текстым и жанрыр къахутэфу, яджар къа1уэтэжыфу, абы и гупсысэ нэхъыщхьэр къагуры1уэу, тхыгъэм къыщыхьу 1уэхугъуэхэм, абы хэт л1ыхъужьхэм зэрахущытыр жа1эфу, абы и щхьэусыгъуэр къа1уэтэжыфу сабийхэр егъэсэн.

Дыкъэзыухъуреихь дунейр (сыхь. 6).

1ыхьэм щызэпкъырыхащ дыкъэзыухъуреихь дунейм теухуа усэхэмрэ рассказхэмрэ. Абыхэм къыхощ къэзыухъуреихь дунейм и дахагъэр, абы гулъытэ хуэщ1ын зэрыхуейм.Дунейм тет псоми зэпыщ1эныгъэ зэра1эр, зым зэран ухуэхъумэ, адрей укъэзыухъуреихь псоми зэрылъэ1эсыр сабийхэм яф1эщ щ1ын.

Бжьыхьэ (сыхь.5)

Мы тхыгъэм щызэпкъырыхащ бжьыхьэм и зэман зэмыл1эужьыгъуэхэм теухуа тхыгъэхэр, псэущхьэхэм я гъащ1эр, бжьыхьэ лэжьыгъэхэр къызыхэщ тхыгъэхэр. «Бжьыхьэ» усэр (Хьэх Сэфарбий).

«Гуэлым» Журт Биберд, «Дадэрэ жыг хадэмрэ»Хьэнфэн А., Сонэ Абдулчэрим ейуэ « Бжьыхьэ». Яджахэр къэпщытэжын.

Сабийхэм я хьэл-щэныр (сыхь. 7)

1ыхьэм щызэпкъырыхащ ц1ыхухэм я зэхущытык1эр, ц1ыхугъэ лъагэм, хьэл-щэн дахэм, зэныбжьэгъуныгъэ пэжым теухуа тхыгъэхэр. Сабийхэм я къеджэк1эр егъэф1эк1уэн, жыджэру зэхьэзэхуэхэм хэту, я ныбжьэгъухэм я ехъул1эныгъэхэм щыгуф1ык1ыу, я зэманыр узыншагъэм, 1эплъэпкъым зегъэужьыным хуаунэт1у гъэсэн. Ахэр «Боцэ» Ацкъан Р., «Ямыц1ыху щ1алэ ц1ык1у» Гъубжокъуэ Л., «Быцэ» Налшык Мухьэмэд, «Гузэвэгъуэ» Шыбзыхъуэ М., «Пц1ащхъуэ» Гъубжокъуэ Л.

Щ1ымахуэ (сыхь.6)

1ыхьэм щызэпкърыхащ щ1ымахуэм балигъхэмрэ сабийхэмрэ я гъащ1эр, я лэжьыгъэр, я 1уэхущ1афэхэр къызыхэщ тхыгъэхэр. Щ1ымахуэм губгъуэм, мэзым, псыежэххэм я1э хъуа щытык1эхэр. Ахэр «Махуэгъэпс и деж» Щоджэнц1ык1у 1э., «Бзу» Тхьэмокъуэ Барэсбий, «К1эху» Шыбзыхъуэ М., «Щ1ымахуэр-мэзым» Иуан Бубэ сымэ.

Лэжьыгъэм ц1ыхур егъэлъап1э (сыхь.11)

1эщ1агъэ зэмыл1эужьыгъуэхэм, лэжьыгъэ щхьэхуэхэм, ц1ыхубэм и сэбэпынагъ зыхэлъ 1уэху блэжьыныр гуф1эгъуэу зэрыщытым, ар зэрынасыпым, гуащ1эдэк1ым ц1ыху гъащ1эм щи1э мыхьэнэр къыщыгъэлъэгъуа усэхэмрэ рассказхэмрэ щызэпкърыхащ мы 1ыхьэм.

«1уэху ц1ык1у щы1экъым, л1ы ц1ык1у мыхъумэ» (хъыбар) «П1астэр къыздик1ри к1эрт1офыр щ1агъэк1ри пщыгъупщэжынкъым!», «Дыщэ сом» (Адыгэ таурыхъ), «Уэт л1ы!» Мэзыхьэ Б«Пхъащ1э ц1ык1у» Дэбагъэ М., «Адыгэ цей» Аф1эунэ Л., «Фэеплъ» К1уант1э 1э., «Лэжьыгъэ урок» К1эмыргуей Т., «Шагъдий» Сонэ А.

Дунейм и щ1эрэщ1эгъуэ (сыхь.9)

Гъатхэм псэущхьэм я гъащ1эр зыхуэдэр, къэк1ыгъэхэм я щытык1эр; ц1ыхухэм я гъатхэ лэжьыгъэм, я 1уэхущ1афэ щхьэхуэхэм теухуащ. «Мыщэ жейнэд» Мэз А., «Тыгъэ лъап1э» Елгъэр К., «Гъатхэ» Щоджэнц1ык1у А., «Бжэндэхъу унэ» К1эщт М., «Гъатхэ махуэ» Хьэкъун И., «Пшэхэр» Ацкъан Р.

Хэкур хъумэныр къалэн лъап1эщ (сыхь. 4)

Къыщалъхуа Хэкур хъумэнымк1э еджак1уэхэм я зэхэщ1ык1ыр нэхъ куу щ1ын. Бий бзаджэр утек1уэныр, зауэр увы1эныр зэрызэхащ1э щ1ык1эр къэхутэн.

Гъэмахуэ (сыхь.10)

Дунейм и щ1эрэщ1эгъуэм, дахэгъуэм теухуащ.

«Мэз хъыбар» Хьэнфэн А., «Хьэрун дадэрэ Т1алэ ц1ык1урэ»Тхьэмокъуэ Б., «Азэмэт-шахматист»Пщыхьэщ1э А., «Къалэм къик1а щ1алэ ц1ык1у» Хьэх С., «Дыгъэр сурэтыщ1щ» Гугъуэт М.,»Удз гъэгъахэр» Тхьэмокъуэ Б.

Яджар къэпщытэжын (сыхь.2)

1уэры1уатэм щыщу яджар къэпщытэжын.

4 КЛАСС.

Адыгэ 1уэры1уатэ. С 9.

Псысэхэр. Псалъэжьхэр. Къуажэхьхэр. Псынщ1эрыпсалъэхэр. Нэщэнэхэр. Мыщэ и къуэ Батыр (псысэ). Л1ымрэ Жыгымрэ (псысэ). Пц1ащхъуэ ц1ык1у (псысэ). Щ1алэм и насып (таурыхъ). Бэдынокъуэ чынтым зэрезэуар (хъыбар). Андемыркъан и хъыбар. Махуэшхуэ хъуэхъу. Ф1эхъус ехык1эхэмрэ хъуэхъухэм щыщхэмрэ. Жэбагъы и хъуэхъуэк1э.

Бжьыхьэ. С 3.

Бжьыхьэм фык1элъыплъ. Бжьыхьэ. Бжьыхьэк1э. Бжьыхьэк1э. (Тхьэгъэзит З).

Дапщэщи щапхъэу щыт. С 3.

Си щ1алэ. Гулъытэ. Блулэ. Щ1эблэм папщ1э уэрэд. Нэлат. Сыт губзыгъэ жыхуа1эр.

Щ1ымахуэ. С 3.

Щ1ымахуэм фык1элъыплъ. Щ1ымахуэ. Щ1ымахуэм. Щ1ымахуэ.

Си Хэку. С 2.

Ижь зэманым адыгэхэм я псэук1ар. Дэшхуей тхьэмпэ. Кърухэр. Хьерлы зыгъэп1ейтейр.

Гъэунэхуныгъэ инхэм я зэманым.С 3.

Жыр пы1э. Бжьыхьэ мэзым къыщыхъуар. Мишэ и анэр къигъуэтыжащ. Лонэ и зы махуэ. Уэ дыгъэу уди1энщ.

Гъатхэ. С 2.

Гъатхэм фык1элъыплъ. Гъатхэ теплъэгъуэхэр. Гъэрэ щ1ырэ. Гъатхэ.

Дыкъэзыхъуреихь дунейр. С 4.

Жыг лъэдакъэ. Мэзым. Дадэ. Пц1ащхъуэ. Мыр зеиншэщ. Губгъуэ гуэгуш. К1эпхъ. К1эбышэмрэ дыгъужьымрэ.

Лэжьыгъэм ц1ыхур егъэбжьыф1э. С 2.

Къуэ. Лэжьыгъэм емык1у хэлъкъым. Удзгъэк1. Космос.

Хабзэм щыщхэр. С 1.

Адыгэ ф1эхъусхэр. 1эубыд сэлам. Хьэщ1эм хуэгъэза хабзэхэр

Гъэмахуэ. С 3.

Гъэмахуэ уэшх. Уэшх. Мэгъуагъуэ уафэр, зэк1элъоуэ щыблэр. Гъэмахуэ. Пшэ ц1ык1у.

IV. Тематическэ план

	1ыхьэхэм я ф1эщыгъэц1эхэр.	Сыхьэт бжыгъэр.	Къызэра пщытэ лэжьыгъ эхэр	Изложен э	Сочиненэ
1 КЛАСС					
	Азбукэм и пэ къыихуэ лъэхъэнэ	4			
	Азбукэ лъэхьэнэ	51			
	Азбукэ нэужьым	11			
	Псори зэрыхъур:	**66**			
2 КЛАСС					
	Си Хэку	2			
	Адыгэ 1уэры1уатэ	10			
	Ди ныбжьэгъуф1 псэущхьэхэр	8			
	Бжьыхьэ	6			
	Къуажэмрэ къалэмрэ	5			
	Дапщэщи щапхъэу щыт	4			
	Щ1ымахуэ	10			
	Лэжьыгъэр гуф1эгъуэщ	6			
	Дунейпсо ц1ыхубз махуэшхуэр	5			
	Гъатхэ	6			
	Гъэмахуэ	6			
	Псори зэрыхъур:	**68**			
3 КЛАСС					
	Хэку .	2			
	Адыгэ 1уэры1уатэ	6			
	Дыкъэзыухъуреихь дунейр	6			
	Бжьыхьэ.	5			
	Сабийхэм я хьэл-щэныр.	7			
	Щ1ымахуэ .	6			
	Лэжьыгъэм ц1ыхур егъэлъап1э .	11			
	Дунейм и щ1эрэщ1эгъуэ .	9			
	Хэкур хъумэныр къалэн лъап1эщ.	4			
	Гъэмахуэ.	12			
	Псори зэрыхъур:	**68**			

	4 КЛАСС				
	Адыгэ 1уэры1уатэ.	9			
	Бжьыхьэ	3			
	Дапщэщи щапхъэу щыт.	3			
	Щ1ымахуэ	3			
	Си Хэку	2			
	Гъэунэхуныгъэ инхэм я зэманым	3			
	Гъатхэ	2			
	Дыкъэзыхъуреихь дунейр	4			
	Лэжьыгъэм ц1ыхур егъэбжьыф1э.	2			
	Хабзэм щыщхэр	1			
	Гъэмахуэ	2			
	Псори зэрыхъур	**34**			

Календарно-тематическое планирование

Учебный предмет: Родное чтение на кабардино-черкесском литературном языке
Класс: **1**
Учебник: «Азбукэ», Гугъуэт Л.Т., Гугъуэт Е.Ж.
Недельная нагрузка- 2
Годовая учебная нагрузка - 66

№	**Урокым и темэр**	**Сы хьэт бжы гьэр**	**Щек1уэк1ыну махуэр**	
			Щек1уэ к1ын хуейр	**Щек1уэ-к1ар**
1.	Си Хэку. Макъ, псалъэ, пычыгъуэ, ударенэ,псалъэуха.	1		
2.	Псалъэуха, псалъэ, пычыгъуэ.Бжьыхьэ.	1		
3.	Псалъэуха, псалъэ, пычыгъуэ,ударенэ. Унэ псэущхьэхэр.	1		
4.	Макъзешэр, макъ дэк1уашэхэр. Хадэхэк1хэр,пхъэщхьэмыщхьэхэр.	1		
5.	Макъ [а], хьэрфхэу А, а.	1		
6.	Макъзешэ [у], хьэрфзешэ У, у-хэр	1		
7.	Макъ дэк1уашэ [у], хьэрф дэк1уашэ У,у-хэр.	1		
8.	Макъ [м], хьэрфхэу М, м. Макъзешэ э, хьэрфзешэ э.	1		
9.	Макъ [н], хьэрфхэу Н, н-хэр.	1		

10.	Макъ [р], хьэрфхэу Р, р..	1		
11.	Макъ [ж], хьэрфхэу Ж,ж.	1		
12.	Макъ [ш], хьэрфхэу Ш, ш.	1		
13.	Макъзешэ [ы], хьэрфзешэ Ы,ы. Макъзешэ [и], хьэрфзешэ И, и.	1		
14.	Макъ [щ], хьэрфхэу Щ,щ.	1		
15.	Макъ [з], хьэрфхэу З,з.	1		
16.	Макъ [с], хьэрфхэу С, с.	1		
17.	Макъ [л], хьэрфхэу Л, л.	1		
18.	Макъ [д], хьэрфхэу Д, д.Мак [т], хьэрфхэу Т, т.	1		
19.	Макъ [х], хьэрфхэу Х, х.	1		
20.	Макъ [ху], хьэрфхэу Ху, ху.	1		
21.	Макъ [б], хьэрфхэу Б, б. Макъ [п], хьэрфхэу П, п.	1		
22.	Макъ [о], хьэрфхэу О, о.	1		
23.	Макъзешэ [е], хьэрфзешэ Е, е.	1		
24.	Макъ [хь], хьэрфхэу Хь, хь.	1		
25.	Макъ [г], хьэрфхэу Г, г. Макъ [гу], хьэрфхэу Гу, гу.	1		
26.	Макъ [1], хьэрф 1	1		
27.	Макъ [1]у, хьэрф 1у.	1		
28.	Макъ [к], хьэрфхэу К, к.	1		
29.	Макъ [ку], хьэрфхэу Ку, ку.			
30.	Макъ [жь], хьэрфхэу Жь, жь.			
31.	Макъ [в], хьэрфхэу В, в. Макъ [ф], хьэрфхэу Ф, ф.			
32.	Макъ [й], хьэрфхэу Й, й.			
33.	Макъ [дж], хьэрфхэу Дж, дж.			
34.	Макъ [дз], хьэрфхэу Дз, дз.			
35.	Слияние [иа], хьэрфхэу Я, я.			
36.	Макъ [лъ], хьэрфхэу Лъ, лъ.			
37.	Макъ [къ]-, хьэрфхэу Къ, къ.			
38.	Макъ [къу], хьэрфхэу Къу, къу..			
39.	Макъ [гъ], хьэрфхэу Гъ, гъ. Макъ [гъу], хьэрфхэу Гъу, гъу.			
40.	Макъ [хъ], хьэрфхэу Хъ,хъ.			

	Макъ [хъу], хьэрфхэу Хъу, хъу.			
41.	Макъ [к1], хьэрф К1.к1. Макъ [к1у], хьэрф К1у, к1у.			
42.	Макъ [щ1], хьэрф Щ1,щ1.			
43.	Макъ [ф1], хьэрфхэу Ф1,ф1.			
44.	Макъ [п1], хьэрфхэу П1,п1.			
45.	Макъ[ц], ххьэрфхэу Ц,ц.			
46.	Макъ [ц1], хьэрфхэу Ц1,ц1.			
47.	Макъ [т1], хьэрфхэу Т1,т1.			
48.	Макъ [л1], хьэрф Л1,л1.			
49.	Макъ [ч], хьэрфхэу Ч, ч.			
50.	Макъ [кхъ], хьэрфхэу Кхъ, кхъ.			
51.	Макъ [кхъу], хьэрфхэу Кхъу, кхъу.			
52.	Хьэрф Ю ю. Слияние [йу], макъ [у].			
53.	Хьэрфхэу Ё ё. Слияние [йо], макъ [о].			
54.	Хьэрфхэу Ь,Ъ.			
55.	Урыс макъ [э]. Хьэрфхэу Э,э.			
56.	Зэманыр къызэрабжыр.			
57.	«Къуалэбзухэр».			
58.	«Гущ1эгъу».			
59.	«Жыгыу1у» усэр.	1		
60.	«Пц1ащхъуэ» рассказ ц1ык1ур.			
61.	«Адыгэш» рассказыр.			
62.	«Ди къафэхэр» текстыр.			
63.	Псалъэжьхэр. Къуажэхьхэр.			
64.	Щоджэнц1ык1у А. «Узыншэу, гуащ1аф1эу» усэр.			
65.	Алфавит.			
66.	Гъэ псом зэджам пхырыплъыжын.			

Календарно-тематическое планирование

Учебный предмет: Родное чтение на кабардино-черкесском литературном языке

Класс: 2

Учебник: , Ержыб Аслъэн Налшык , « Эльбрус», 2019 гъэ.

Недельная нагрузка- 2

Годовая учебная нагрузка - 68

№	Урокым и темэхэр	Сыхьэтб жыгъэр	Унэ лэжь.	Щаджын	Щаджэзэма
	Си Хэку (сыхь.2)				
1	Си щ1ыналъэ. /Къ.Борис/	1	н.3		
2	Нанэ и псэ,дадэ и бзэ.	1	н.		

	/Нало З./		3-4		
	Адыгэ 1уэры1уатэ (сыхь.9)				
3	Къуажэхьхэр	1	н. 5-8		
4	Псалъэжьхэр	1	н.8-10		
5	Нэщэнэхэр.	1	н.10-11		
6	Псынщ1эрыпса-лъэхэр.	1	н. 10-12		
7	Зы зимы1эм выжьит1 и1эт	1	н. 12-13		
8	Гуэдз хьэдзэ /Къэрмокъуэ Хь./	1	н. 14-16		
9	Чэнджэщ /Къэрмокъуэ Хь./	1	н. 16-18		
10	Тхьэрыкъуэмрэ Хъумп1эц1эджымрэ	1	н. 19-20		
11	Бажэмрэ Уашхэмрэ	1	н. 21-22		
	Бжьыхьэ (сыхь.6)				
12	Бжьыхьэ	1	н.26-27		
13	Кхъужьей /Къагъырмэс Б./	1	н. 28		
14	Мы1эрысэ /Щом.А./	1	н. 28-32		
15	Бжьыхьэр бейщ. /Къардэн Б./	1	н. 32-33		
16	Зыплъыхьак1уэ. /Къардэн Б./	1	н. 34-35		
17	Яджар къэпщытэжын	1	н. 35-37		
	Ди ныбжьэгъуф1 псэущхьэхэр (сых.9)				
18	Си бажэ. Абыт1э В.	1	н. 38-39		
19	Хьэмрэ Мыщэмрэ /Къэрмокъуэ Хь./	1	н. 40-41		
20	Хьэмрэ Мыщэмрэ /Къэрмокъуэ Хь./	1	н. 42		
21	Джэджьейм и 1эмалыр. /К1уант1э !э./	1	н. 46-47		
22	Джэджьейм и 1эмалыр. /К1уант1э !э./	1	н. 48-50		
23	К1ущэ /Шорэ Хь./	1	н. 50-51		
24	Лъапэху /Куант1э 1э./	1	н. 52		
25	Лъапэху /Куант1э 1э./	1	н. 53-54		
26	Яджар къэпщытэжын	1	н. 55-56		
	Щ1ымахуэ (сыхь.9)				
27	Япэ уэс./Аф1эунэ Л./	1	н. 57-58		
28	Щ1ымахуэ зэманыр.	1	н.		

	/Къардэн Б./		58-59		
29	Сыт фэндырэ ц1ык1ур къыщ1эчар?./Къ.Бубэ/	1	н.60-61		
30	Илъэсыщ1э. /Щоджэнц1ык1у 1./	1	н. 62-63		
31	Уэсыр джэдыгущ. /Къардэн Б./	1	н. 64-65		
32	Щ1ымахуэ. (Щоджэнц1ык1у А.)	1	н. 65-66		
33	Лъагъуэрэ гъуэгурэ. /Къэжэр Хь./	1	н. 67-69		
34	Щ1ы1эм сэ сыщымышынэ. /Шорэ А./	1	н. 69-70		
35	Яджар къэпщытэжын	1	н. 71-73		
Лэжьыгъэр гуф1эгъуэщ(сыхь.7)					
36	1эщ1агъэл1./Къэжэр П./	1	н. 74-75		
37	Жы1эгъуэхэр. /Бейтыгъуэн С.\	1	н. 76		
38	Ныбжьэгъу пэж Къардэн Б.	1	77-78		
39	Сыту уеджэну? Нало З.	1	79-81		
40	Зулий и жыг. Нало З.	1	81-83		
41	Си ныбжьэгъу. Елгъэр К.	1	Н.84		
42	Яджар къэпщытэжын	1	Н.85-86		
Хэкум дрогушхуэ (сыхь.5)					
43	Си щ1ыналъэ. Къагъырмэс Б.	1	87-88		
44	Ди армэр.	1	88-90		
45	Ди Хэкур.	1	91-92		
46	Си лъахэ. Нэгумэ У.	1	93		
47	Яджар къэпщытэжын	1	94		
Гъатхэ (сыхь.10)					
48	Гъатхэ, къытхуеблагъэ. /Щомахуэ А./	1	95-96		
49	Си мамэ дыщэ./Къардэн Б./	1	Н.96-99		
50	Тыгъэ. /Къэзан Ф./	1	99-100		
51	Ажэгъуэмэхьэ-мэзым. Журт Б./	1	100-102		
52	Ажэгъуэмэхьэ-мэзым. Журт Б./	1	102-105		
53	Гъатхэ зэманыр. /Къардэн Б./	1	105-106		
54	Гъэрэ щ1ырэ. 1ут1ыж Б./	1	106-108		
55	Къэхутак1уэ ц1ык1у. /Хьэнфэн А./	1	108-110		
56	Къэхутак1уэ ц1ык1у. /Хьэнфэн А./	1	111-112		
57	Гъатхэ губгъуэм. К1эщт М	1	113		

58	Яджар къэпщытэжын	1	114-115		
Къуажэмрэ къалэмрэ(сыхь.5)					
59	Шэрэдж псыхъуэм /Гъубжокъуэ Л./	1	116-119		
60	Лиуан и бдзэжьей ещэк1эр. Нало З.	1	н. 120-122		
61	Пщэдджыжьыр-къуажэм. /Гъубж М./	1	н. 123-125		
62	Гъунэгъу дадэ. /Шорэ Хь./	1	н. 126-127		
63	Яджар къэпщытэжын	1	н. 128		
Гъэмахуэ (сыхь.6)					
64	Лэгъупыкъу. /Къ.Борис/	1	н. 129-130		
65	Мэз ц1ык1у. Ушинский К.	1	Н.130-133		
66	Къуажэ бжьа1уэм. Гъубжокъуэ Л./	1	н. 133-136		
67	Жыгхэр мэ1ущащэ. /К1эщт М./	1	н. 137		
68	Яджар къэпщытэжын Гъэмахуэ зыгъэпсэхугъуэм зыхудогъэхьэзыр	1	н. 138-139		

Календарно-тематическое планирование

Учебный предмет: родное чтение (литературное чтение на кабардино-черкесском языке)
Класс: 3
Учебник: Анэдэлъхубзэ, 3 класс, Сонэ Абдулчэрим, Дол Хъусен, Налшык «Эльбрус».
Недельная нагрузка- 2 часа
Годовая учебная нагрузка – 68 часов

№ урока	**Урокым и темэр**	**Сы-хьэт бжы-гъэр**	**Унэ лэжьыгъэ**	**щекIуэкIыну зэманыр**	
				Щаджыну зэманыр	**Щаджыну зэманыр**
Хэку (сыхь. 2)					
1.	Къагъырмэс Б. «Сабий уэрэд»	1	Нап.3-4		
2.	«Ди щ1ыналъэр»	1	Нап.4-5		

Адыгэ 1уэры1уатэ (сыхь. 6)					
3.	Псысэхэр, псалъэжьхэр	1	Нап.6-7		
4.	Къуажэхьхэр, псынщ1эрыпсалъэхэр	1	Нап.8-9		
5.	« Насып» таурыхъ	1	Нап.10-13		
6.	«Шыкъумц1ий» псысэ	1	Нап.14-19		
7.	К1ыщокъуэ А. «Бажэ пшынэ»	1	Нап.19-23		
8.	К1ыщокъуэ А. «Бажэ пшынэ»	1	Нап.24-26		
Дыкъэзыухъуреихь дунейр (сыхь. 6)					
9.	Шорэ А. «Папэ и жыг»	1	Нап.27-28		
10.	Шыбзыхъуэ М . « Мэзым»	1	Нап.28-30		
11.	Къагъырмэс Б. «Ди мэзым»	1	Нап.31		
12.	ШыбзыхъуэМ. «Анэ бгъафэ»	1	Нап.32-33		
13.	ШыбзыхъуэМ. «Анэ бгъафэ»	1	Нап.34-35		
14.	Щоджэнц1ык1у А. «К1ущэ нагъуэ»	1	Нап.36-37		
Бжьыхьэ (сыхь.5)					
15.	Хьэх С. «Бжьыхьэ.»	1	Нап.39-40		
16.	Журт Б. «Гуэлым»	1	Нап.40-42		
17.	Журт Б. «Гуэлым»	1	Нап.43-44		
18.	Хьэнфэн А. «Дадэрэ жыг хадэмрэ»	1	Нап.45-46		
19.	Сонэ А. «Бжьыхьэ»	1	Нап.46-47		
Сабийхэм я хьэл-щэныр (сыхь.7)					
20.	Ацкъэн Р. «Боцэ»	1	Нап.48-51		
21.	Гъубжокъуэ Л. «ЯмыцIыху щIалэ цIыкIу»	1	Нап.52-54		
22.	Налшык М. « Быцэ»	1	Нап.55-57		
23.	Шыбзыхъуэ М. «Гузэвэгъуэ»	1	Нап.57-59		
24.	Шыбзыхъуэ М. «Гузэвэгъуэ»	1	Нап.59-60		
25.	ГъубжокъуэЛ. «Пц1ащхъуэ»	1	Нап.61-63		
26.	ГъубжокъуэЛ. «Пц1ащхъуэ»	1	Нап.64-65		
Щ1ымахуэ (сыхь. 6)					

27.	Щоджэнц1ык1у А. «Махуэгъэпс и деж»	1	Нап.67-68		
28.	Щоджэнц1ык1у А. «Махуэгъэпс и деж»	1	Нап.69-70		
29.	Елгъэр К. «Илъэсыщ1э»	1	Нап.71		
30.	Тхьэмокъуэ Б. «Бзу»	1	Нап.72-74		
31.	Шыбзыхъуэ М. «К1эху»	1	Нап.75-77		
32.	Иуан Б. «Щ1ымахуэр мэзым»	1	Нап. 78-79		
Лэжьыгъэм ц1ыхур егъэлъап1э (сыхь.11)					
33.	«1уэху ц1ык1у щы1экъым, л1ы ц1ык1у ф1эк1а» хъыбар	1	Нап.81-83		
34.	« П1астэр къыздик1ри к1эрт1офыр щ1агъэк1ри пщыгъупщэжынкъым» хъыбар	1	Нап.83-85		
35.	« П1астэр къыздик1ри к1эрт1офыр щ1агъэк1ри пщыгъупщэжынкъым» хъыбар	1	Нап.86-87		
36.	«Дыщэ сом» адыгэ таурыхъ	1	Нап.88-89		
37.	Мэзыхьэ Б. « Уэт л1ы»	1	Нап.89-92		
38.	Дэбагъуэ М. «Пхъащ1э ц1ык1у»	1	Нап.92-93		
39.	Аф1эунэ Л. «Адыгэ цей»	1	Нап.94-95		
40.	К1уант1э 1. «Фэеплъ»	1	Нап.95-97		
41.	К1уант1э 1. «Фэеплъ»	1	Нап.98-99		
42.	К1эмыргуей Т. «Лэжъыгъэ урок»	1	Нап.100		
43.	Сонэ А. «Шагъдий»	1	Нап.101		
Дунейм и щ1эрэщ1эгъуэ (сыхь. 9)					
44.	Тхьэмокъуэ Б. «Щ1ымахуэк1э»	1	Нап.103-105		
45.		1	Нап.106-107		
46.	Къуныжь Хьэ1ишэт « Март мазэ»	1	Нап.107-109		
47.	Мэз Аниуар «Мыщэ жейнэд»	1	Нап.110		
48.	Елгъэр К. «Тыгъэ лъап1э»	1	Нап.111		
49.	Щоджэнц1ык1у А. «Гъатхэ»	1	Нап.112-113		
50.	К1эщт М. «Бжэндэхъу анэ»	1	Нап.113-114		
51.	Хьэкъун И. « Гъатхэ махуэ»	1	Нап.115		

52.	Ацкъан Р. «Пшэхэр»	1	Нап.116-117		
Хэкур хъумэныр къалэн лъап1эщ (сыхь. 4)					
53.	« Майм и 9 –р тек1уэныгъэм и махуэшхуэщ»	1	Нап.119-120		
54.	Бицу А. «Лъахэр я фэеплъщ»	1	Нап. 120-121		
55.	Кхъуэ1уфэ Хь. «Летчик хахуэ»	1	Нап.122-124		
56.	Елгъэр К. «Тек1уэныгъэм и махуэшхуэ»	1	Нап.125		
Гъэмахуэ (сыхь. 12)					
57.	Хьэнфэн А. «Мэз хьыбар»	1	Нап.127-129		
58.	Тхьэмокъуэ Б. «Хьэрун дадэрэ Т1алэ ц1ык1урэ»	1	Нап.129-131		
59.	Пщыхьэщ1э А. «Азэмэт-шахматист»	1	Нап.131-133		
60.	Пщыхьэщ1э А. «Азэмэт-шахматист»	1	Нап.134-135		
61.	Хьэх С. «Къалэм къик1а щ1алэ ц1ык1у»	1	Нап.136-137		
62.	Хьэх С. «Къалэм къик1а щ1алэ ц1ык1у»	1	Нап.137-138		
63.	Гугъуэт М. «Дыгъэр сурэтыщ1щ»	1	Нап.139		
64.	Тхьэмокъуэ Б. «Удз гъэгъахэр»	1	Нап.140-147		
65.	Тхьэмокъуэ Б. «Удз гъэгъахэр»	1	Нап.147-148		
66.	Тхьэмокъуэ Б. «Удз гъэгъахэр»	1	Нап.148-149		
67.	Гъэ псом яджам къытегъэзэжын	1			
68.	Гъэ псом яджам къытегъэзэжын	1			
	Итого	68			

Календарно-тематическое планирование

Учебный предмет: родное чтение (литературное чтение на кабардино-черкесском языке)

Класс: 3

Учебник: Анэдэлъхубзэ, 3 класс, Сонэ Абдулчэрим, Дол Хъусен, Налшык «Эльбрус».

Недельная нагрузка- 2 часа

Годовая учебная нагрузка – 68 часов

№ урока	Урокым и темэр	Сы-хьэт бжы-гъэр	Унэ лэжьыгъэ	щекIуэкIыну зэманыр	
				Щаджыну зэманыр	Щаджыну зэманыр
Хэку (сыхь. 2)					
69.	Къагъырмэс Б. «Сабий уэрэд»	1	Нап.3-4	03.09	
70.	«Ди щ1ыналъэр»	1	Нап.4-5	07.09	
Адыгэ 1уэры1уатэ (сыхь. 6)					
71.	Псысэхэр, псалъэжьхэр	1	Нап.6-7	10.09	
72.	Къуажэхьхэр, псынщ1эрыпсалъэхэр	1	Нап.8-9	14.09	
73.	« Насып» таурыхъ	1	Нап.10-13	17.09	
74.	«Шыкъумц1ий» псысэ	1	Нап.14-19	21.09	
75.	К1ыщокъуэ А. «Бажэ пшынэ»	1	Нап.19-23	24.09	
76.	К1ыщокъуэ А. «Бажэ пшынэ»	1	Нап.24-26	28.09	
Дыкъэзыухъуреихь дунейр (сыхь. 6)					
77.	Шорэ А. «Папэ и жыг»	1	Нап.27-28		
78.	Шыбзыхъуэ М . « Мэзым»	1	Нап.28-30		
79.	Къагъырмэс Б. «Ди мэзым»	1	Нап.31		
80.	ШыбзыхъуэМ. «Анэ бгъафэ»	1	Нап.32-33		
81.	ШыбзыхъуэМ. «Анэ бгъафэ»	1	Нап.34-35		
82.	Щоджэнц1ык1у А. «К1ущэ нагъуэ»	1	Нап.36-37		
Бжьыхьэ (сыхь.5)					
83.	Хьэх С. «Бжьыхьэ.»	1	Нап.39-40		
84.	Журт Б. «Гуэлым»	1	Нап.40-42		
85.	Журт Б. «Гуэлым»	1	Нап.43-44		
86.	Хьэнфэн А. «Дадэрэ жыг хадэмрэ»	1	Нап.45-46		
87.	Сонэ А. «Бжьыхьэ»	1	Нап.46-47		
88.	Ацкъэн Р. «Боцэ»	1	Нап.48-51		

89.	Гъубжокъуэ Л. «ЯмыцIыху щIалэ цIыкIу»	1	Нап.52-54		
90.	Налшык М. « Быцэ»	1	Нап.55-57		
91.	Шыбзыхъуэ М. «Гузэвэгъуэ»	1	Нап.57-59		
92.	Шыбзыхъуэ М. «Гузэвэгъуэ»	1	Нап.59-60		
93.	ГъубжокъуэЛ. «Пц1ащхъуэ»	1	Нап.61-63		
94.	ГъубжокъуэЛ. «Пц1ащхъуэ»	1	Нап.64-65		
Щ1ымахуэ (сыхь. 6)					
95.	Щоджэнц1ык1у А. «Махуэгъэпс и деж»	1	Нап.67-68		
96.	Щоджэнц1ык1у А. «Махуэгъэпс и деж»	1	Нап.69-70		
97.	Елгъэр К. «Илъэсыщ1э»	1	Нап.71		
98.	Тхьэмокъуэ Б. «Бзу»	1	Нап.72-74		
99.	Шыбзыхъуэ М. «К1эху»	1	Нап.75-77		
0.	Иуан Б. «Щ1ымахуэр мэзым»	1	Нап. 78-79		
Лэжьыгъэм ц1ыхур егъэлъап1э (сыхь.11)					
1.	«1уэху ц1ык1у щы1экъым, л1ы ц1ык1у ф1эк1а» хъыбар	1	Нап.81-83		
2.	« П1астэр къыздик1ри к1эрт1офыр щ1агъэк1ри пщыгъупщэжынкъым» хъыбар	1	Нап.83-85		
3.	« П1астэр къыздик1ри к1эрт1офыр щ1агъэк1ри пщыгъупщэжынкъым» хъыбар	1	Нап.86-87		
4.	«Дыщэ сом» адыгэ таурыхъ	1	Нап.88-89		
5.	Мэзыхьэ Б. « Уэт л1ы»	1	Нап.89-92		
6.	Дэбагъуэ М. «Пхъащ1э ц1ык1у»	1	Нап.92-93		
7.	Аф1эунэ Л. «Адыгэ цей»	1	Нап.94-95		
8.	К1уант1э 1. «Фэеплъ»	1	Нап.95-97		
9.	К1уант1э 1. «Фэеплъ»	1	Нап.98-99		
0.	К1эмыргуей Т. «Лэжъыгъэ урок»	1	Нап.100		
1.	Сонэ А. «Шагъдий»	1	Нап.101		
Дунейм и щ1эрэщ1эгъуэ (сыхь. 9)					
2.	Тхьэмокъуэ Б. «Щ1ымахуэк1э»	1	Нап.103-105		

3.		1	Нап.106-107		
4.	Къуныжь Хьэ1ишэт « Март мазэ»	1	Нап.107-109		
5.	Мэз Аниуар «Мыщэ жейнэд»	1	Нап.110		
6.	Елгъэр К. «Тыгъэ лъап1э»	1	Нап.111		
7.	Щоджэнц1ык1у А. «Гъатхэ»	1	Нап.112-113		
8.	К1эщт М. «Бжэндэхъу анэ»	1	Нап.113-114		
9.	Хьэкъун И. « Гъатхэ махуэ»	1	Нап.115		
0.	Ацкъан Р. «Пшэхэр»	1	Нап.116-117		
Хэкур хъумэныр къалэн лъап1эщ (сыхь. 4)					
1.	« Майм и 9 –р тек1уэныгъэм и махуэшхуэщ»	1	Нап.119-120		
2.	Бицу А. «Лъахэр я фэеплъщ»	1	Нап. 120-121		
3.	Кхъуэ1уфэ Хь. «Летчик хахуэ»	1	Нап.122-124		
4.	Елгъэр К. «Тек1уэныгъэм и махуэшхуэ»	1	Нап.125		
Гъэмахуэ (сыхь. 12)					
5.	Хьэнфэн А. «Мэз хьыбар»	1	Нап.127-129		
6.	Тхьэмокъуэ Б. «Хьэрун дадэрэ Т1алэ ц1ык1урэ»	1	Нап.129-131		
7.	Пщыхьэщ1э А. «Азэмэт-шахматист»	1	Нап.131-133		
8.	Пщыхьэщ1э А. «Азэмэт-шахматист»	1	Нап.134-135		
9.	Хьэх С. «Къалэм къик1а щ1алэ ц1ык1у»	1	Нап.136-137		
0.	Хьэх С. «Къалэм къик1а щ1алэ ц1ык1у»	1	Нап.137-138		
1.	Гугъуэт М. «Дыгъэр сурэтыщ1щ»	1	Нап.139		
2.	Тхьэмокъуэ Б. «Удз гъэгъахэр»	1	Нап.140-147		
3.	Тхьэмокъуэ Б. «Удз гъэгъахэр»	1	Нап.147-148		
4.	Тхьэмокъуэ Б. «Удз гъэгъахэр»	1	Нап.148-149		
5.	Гъэ псом яджам къытегъэзэжын	1			
6.	Гъэ псом яджам къытегъэзэжын	1			
	Итого	68			

Къагъэсэбэп литературэхэр:

1.Гугъуэт Лол, Гугъуэт Е. «Азбукэ».1 класс. КъБР-м Щ1эныгъэ 1уэхухэмк1э министерствэм къищтащ. Налшык: «Эльбрус» -2014гъ.
2.«Анэдэлъхубзэ» 2 класс, Ержыб Аслъэн Налшык , « Эльбрус», 2019 гъэ.
3.«Анэдэлъхубзэ» 3 класс, Сонэ Абдулчэрим, Дол Хъусен, Налшык «Эльбрус»,2019гъ.
4.«Анэдэлъхубзэ», 4 класс, Гугъуэт Лол, Гугъуэт Елизаветэ Налшык «Эльбрус», 2019гъэ
5. «Анэдэлъхубзэмк1э ет1уанэ классхэм методическэ чэнджэщхэр» Н. «Эльбрус» 2011гъ. Ержыб Аслъэн .
6.«Щэнгъасэ» Н. «Эльбрус» 1995гъ. Жылай Н.
7. «Адыгэ 1уэры1уатэ» Н. «Эльбрус» 1992гъ. Къармокъуэ Хь.
8.«Псалъэжьхэр бзэм и дамэщ» Н. «Нарт» 1991гъ. Щауэ Къалидар
9.«Псэлъэгъу» Н. «Эльбрус» 1992гъ. Бейтыгъуэн С
10.«Усэхэр, хъыбархэр, псысэхэр е 2-нэ класс» Н. «Эльбрус» 1997гъ. Ержыб Аслъэн
11.«Гупсыси псалъэ» Н. «Эльбрус» 2002гъ. Щауэ Къалидар
12. «Псалъэжьхэмрэ псалъэ шэрыуэхэмрэ» Н. «Эльбрус»1998гъ. Щауэ Къалидар
13. «Псысэф1 дыдэхэр» Н. «Эльфа» 1994гъ. Нало Заур

Интернет – ресурсхэр:
1.http: //school.edu.ru
2.http: //www.kop.ru
3.http: //www. edu.ru/www.erudit.com.ru
4.http: //www.allmath.ru
5.http://www/uchportal.ru// 25-1-3504// учительский портал
6.http://www//exponent.ru/edukat\systemat/ методические разработки
7.http://www/ solnet/ru
8.http://scool/tdu/ru/коллекция ЦОР

Материальнэ-техническэ къэгъэсэбэпыхъэхэр

1.Карточкэ
2.Тест
3.Компьютер
4.Проектор
5.Презентацэ
6.Сурэтхэр